

Οι Προκλήσεις και ο Ρόλος των Κοινωνικών Λειτουργιών στο Σύγχρονο Σχολείο

Πέμπτη 4 Δεκεμβρίου 2025

Αίθουσα Υπουργείου Παιδείας

Jacqueline de Romilly

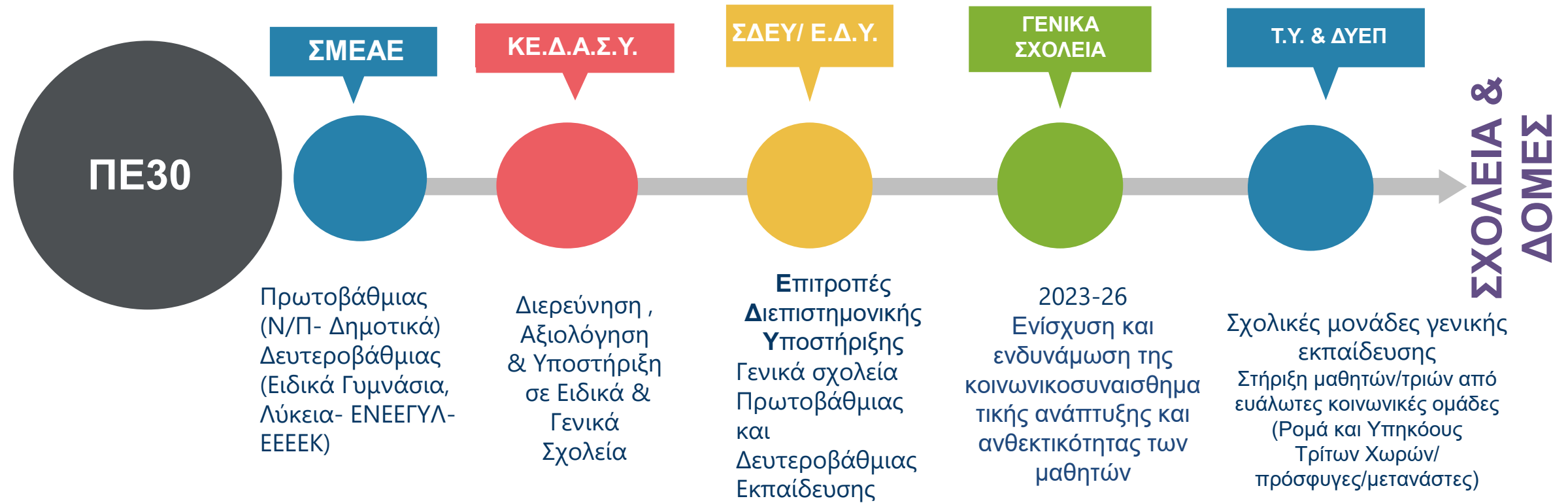
Α. Παπανδρέου 37, Μαρούσι

κοινωνική εργασία

**«Θεσμικό Πλαίσιο,
αρμοδιότητες και ανάγκες των
ΠΕ30 κοινωνικών λειτουργών
στα
σχολεία και τις
υποστηρικτικές δομές της
εκπαίδευσης»**

*Γεωργία Μπουλμέτη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ30
ΔΠΕ Γ' Αθήνας*

Πλαίσια εργασίας ΠΕ30 στην εκπαίδευση

Σ.Μ.Ε.Α.Ε.: Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

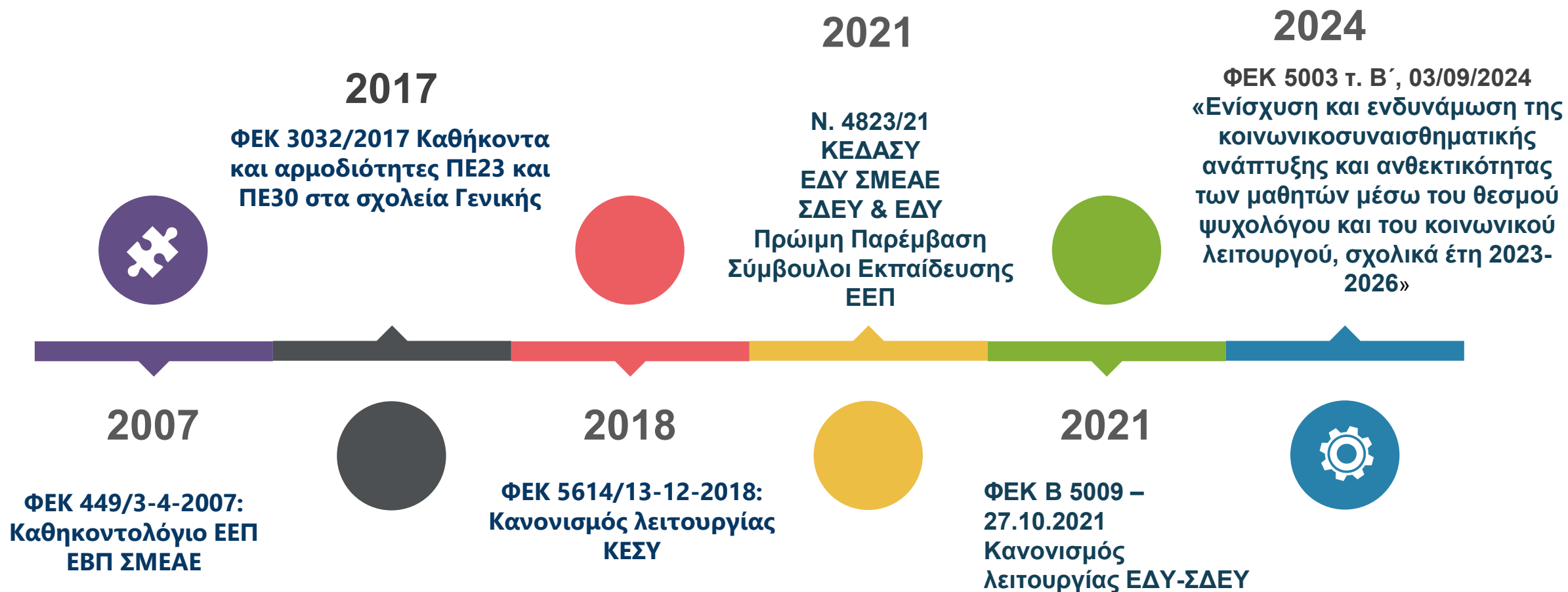
ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.: Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης Συμβουλευτικής και Υποστήριξης

Σ.Δ.Ε.Υ.: Σχολικά Δίκτυα Εκπαιδευτικής Υποστήριξης

Ε.Δ.Υ.: Επιτροπές Διεπιστημονικής Υποστήριξης

Τ.Υ. & Δ.Υ.Ε.Π.: Τάξεις Υποδοχής & Δομές Υποδοχής για την Εκπαίδευση των Προσφύγων

Νομοθετήματα- Υ.Α. – Καθηκοντολογία

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΠΕ30- Κοινά σημεία

Αποτελεί το σύνδεσμο και το διαμεσολαβητή μεταξύ του σχολείου, της οικογένειας, και των άλλων κοινωνικών φορέων και υπηρεσιών που ασχολούνται με το παιδί, την οικογένεια και τις ιδιαίτερες ανάγκες που αντιμετωπίζουν.

Τηρώντας τον κώδικα δεοντολογίας που διέπει την Κοινωνική Εργασία, έχει αρμοδιότητα για θέματα εφαρμογής της κοινωνικής εργασίας και παροχής υποστηρικτικών υπηρεσιών στο σχολικό περιβάλλον με σκοπό:

- Πρόληψη ή την αντιμετώπιση αναγκών και κοινωνικών προβλημάτων, την άμβλυνση ή και επίλυση διαπροσωπικών, οικονομικών, περιβαλλοντικών και συναφών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μαθητές και οι οικογένειες τους και επηρεάζουν αρνητικά τη ζωή τους και
- Βελτίωση των παραγόντων και των συνθηκών της οικογενειακής και κοινωνικής ζωής των μαθητών ώστε αφενός να ενισχυθεί η κοινωνική λειτουργία της οικογένειας και των μελών της κι αφετέρου να υιοθετούνται στάσεις και συμπεριφορές από τα μέλη της που οδηγούν σε λειτουργικές επιλογές.

Εστιάζει:

- α) σε κοινωνικούς, οικονομικούς, πολιτισμικούς, περιβαλλοντικούς και οικογενειακούς παράγοντες που εμποδίζουν την πρόσβαση των μαθητών στο σχολείο, επηρεάζοντας την ομαλή σχολική φοίτηση, τη μελέτη στο σπίτι, τη συμμετοχή στη μάθηση και τη σχολική επίδοση,
- β) σε παράγοντες του οικογενειακού περιβάλλοντος και της κοινωνικής ζωής που οδηγούν, σε περιθωριοποίηση και αποκλεισμό στη συμμετοχή σε κοινωνικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες που συνάδουν με τα δικαιώματα του παιδιού και
- γ) στη διαμόρφωση ενός εξωσχολικού περιβάλλοντος της κοινότητας των μαθητών, με σκοπό την ανάδειξη της ανάγκης κάλυψης της φροντίδας και προστασίας των παιδιών, με βάση τις αρχές της παιδαγωγικής της ένταξης, της κοινωνικής δικαιοσύνης και κοινωνικής αλληλεγγύης.

Για την επίτευξη των σκοπών αυτών, κατά περίπτωση οργανώνει την παρέμβαση του
σε **άτομα, ομάδες και κοινότητα**,
παρέχοντας συμβουλευτική υποστήριξη σε
ατομική ή ομαδική βάση

Άξονες έργου Κοινωνικών Λειτουργών

ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Προάσπιση του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού, προώθηση των δικαιωμάτων του, πρόληψη και έγκαιρη παρέμβαση, προστασία από κακοποίηση, την παραμέληση, την εκμετάλλευση και τη βία (UNICEF, 2025)

Κοινωνική Προστασία για την οικογένεια και το παιδί/ Στήριξη ευάλωτων κοινωνικά ομάδων – Μείωση κινδύνων αποκλεισμών

Αξιοποίηση κάθε δυνατού πόρου της κοινότητας για την παροχή κοινωνικής και οικονομικής υποστήριξης της οικογένειας ή εξατομικευμένα του παιδιού με την εμπλοκή υποστηρικτικών υπηρεσιών της κοινότητας (UNICEF, 2006). Διασφάλιση παροχών και κατάλληλων πολιτισμικά πόρων στο πλαίσιο της πολυπολιτισμικής κατανόησης και ικανότητας. Συνηγορία

Αξιολόγηση – Εκτίμηση αναγκών, εμποδίων, ενδιαφερόντων και δυνατοτήτων (Οικοσυστημική προσέγγιση)

Διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και συμμετοχής όλων των μαθητών/τριών, χωρίς διακρίσεις στο σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον

Ισότιμη ένταξη, ευημερία, μαθητών/τριών, ενίσχυση αισθήματος του ανήκειν στη σχολική κοινότητα, ενδυνάμωση σχέσεων μελών της σχολικής κοινότητας, προώθηση θετικού σχολικού κλίματος, επανορθωτικές πρακτικές, προσέγγιση δυνατών σημείων (SSWAA, 2024)

Πολυεπίπεδες παρεμβάσεις

Προγράμματα πρόληψης σε όλο το σχολείο και πρακτικές που διδάσκουν θετικές συμπεριφορές, προάγουν την κοινωνική συναισθηματική ανάπτυξη και διασφαλίζουν ένα σχολικό κλίμα που ευνοεί τη μάθηση. Βραχυπρόθεσμες παρεμβάσεις σε επίπεδο τάξης ή μικροομάδας (επίλυση συγκρούσεων, κοινωνικές δεξιότητες, ψυχοκοινωνικές ανάγκες, καταστάσεις κρίσης). Μακροπρόθεσμες παρεμβάσεις για μαθητές/τριες με σοβαρές δυσκολίες, εξατομικευμένες στρατηγικές (NASW, 2012)

Άξονες έργου Κοινωνικών Λειτουργών

Σχολική Διαρροή/ Ελλιπής Φοίτηση: Εκτίμηση αναγκών, εμποδίων, κινδύνων, επίσκεψη κατ' οίκον, διαμεσολάβηση μεταξύ σχολείου και οικογένειας, παρέμβαση, δίκτυα συνεργασίας μεταξύ υπηρεσιών, διαμεσολαβητών της κοινότητας

Ενίσχυση γονεϊκών δεξιοτήτων- Συμβουλευτική γονέων, ενδυνάμωση οικογενειακού πλαισίου και βελτίωση οικογενειακής λειτουργικότητας – Συνεργασία σχολείου – γονέων/κηδεμόνων

Μεταβάσεις (ολιστική, διεπιστημονική, σχεδιασμός, ΚΕΔΑΣΥ- Σχολεία- Φορείς, τυπικά άτυπα δίκτυα, συμβουλευτική γονέων, προγράμματα πρωτοετών, τελειοφοίτων, προγράμματα σταδιοδρομίας

Πρώιμη εκπαιδευτική και υποστηρικτική παρέμβαση σε μαθητές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης

Παρέμβαση σε κρίση (εκτίμηση επικινδυνότητας, σχέδιο επίλυσης στο εδώ και τώρα, διερεύνηση τρόπων αντιμετώπισης, ενδυνάμωση)

Πρόληψη- Ομαδικά προγράμματα παρέμβασης (βιωματική μάθηση): ενίσχυση ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης, δεξιοτήτων επικοινωνίας, συνεργασίας, κοινωνικών δεξιοτήτων, πρόληψη σχολικής βίας, σεβασμός – ενσυναίσθηση για τη διαφορετικότητα

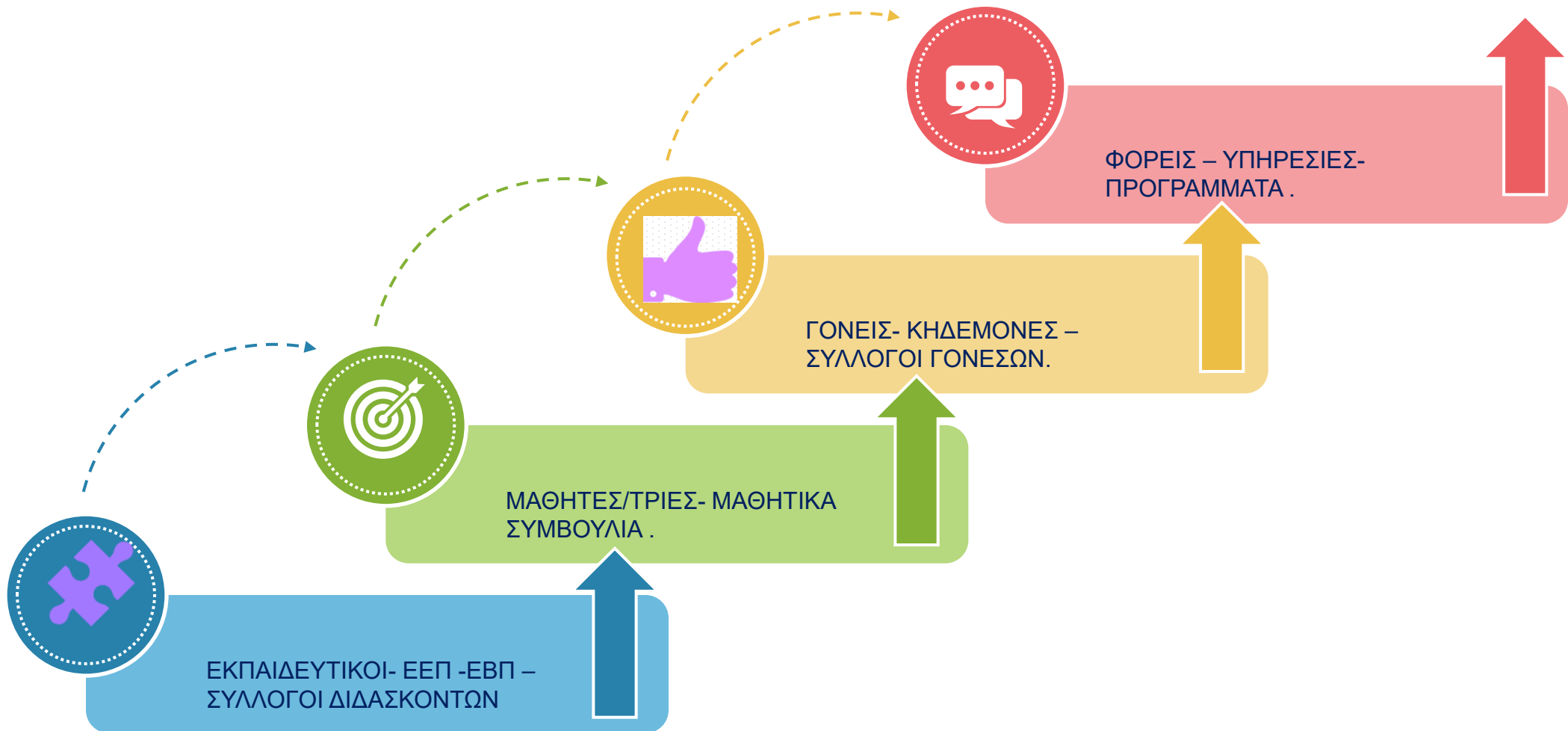
Υποστήριξη και συμβουλευτική εκπαιδευτικών

Χαρτογράφηση υπηρεσιών – Διασύνδεση- Δίκτυα συνεργασίας (διατομεακή, διεπαγγελματική, διεπιστημονική)

Εξωσχολική απασχόληση

Ανάπτυξη συνεργατικών πρακτικών εντός της σχολικής κοινότητας και με υπηρεσίες και φορείς

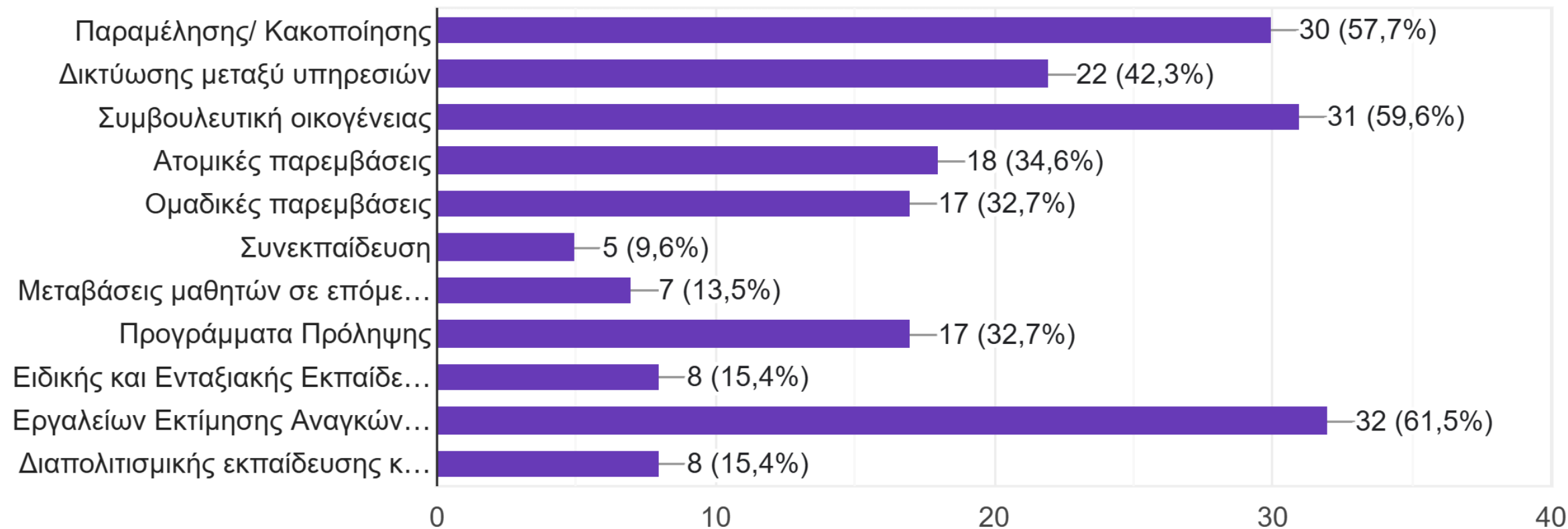
Προετοιμασία Έργου Κοινωνικού Λειτουργού

Κοινοτική διάσταση

- Γνώση πλαισίου
 - Γνώση καθηκοντολογίου
 - Γνώση ιστορίας του πλαισίου
 - Γνώση υποστηρικτικών δομών και φορέων της Κοινότητας
 - Γνώση φακέλου μαθητών/τριών
- Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε μονάδας εκπαίδευσης
 - Αιτήματα
 - Χαρακτηριστικά ευρύτερου περιβάλλοντος
 - Διεπιστημονική Συνεργασία

Επιθυμώ να παρακολουθήσω επιμορφώσεις κατά προτεραιότητα σε θέματα (έως τρεις απαντήσεις)

52 απαντήσεις

Ερωτηματολόγιο διερεύνησης αναγκών ΠΕ30 2025- 26

Κωδικοποίηση δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι σχολικοί κοινωνικοί λειτουργοί κατά την άσκηση του έργου τους

Θεσμικά Οργανωτικά Λειτουργικά Ζητήματα

οργάνωσης

Έλλειψη
πλαίσιας
Κενά στη νομοθεσία
Ανεπαρκής συχνότητα
παρουσίας στα σχολεία
(έως 5 σχολεία)
Μειωμένος χρόνος σε
σχέση με τις ανάγκες και
τον μαθητικό πληθυσμό
Έλλειψη χώρων, τήρησης
απορρήτου
Έλλειψη υλικοτεχνικής
υποδομής

Δικτύωση Υποστηρικτικοί φορείς

Υποστελέχωση
υποστηρικτικών δημοσίων
φορέων για παραπομπές

Έλλειψη διασύνδεσης,
follow up μεταξύ υπηρεσιών
– μεταβάσεις, προηγούμενη
υποστήριξη, σχολική
διαρροή, εισαγγελίες

Συνεργασία εντός σχολικής κοινότητας

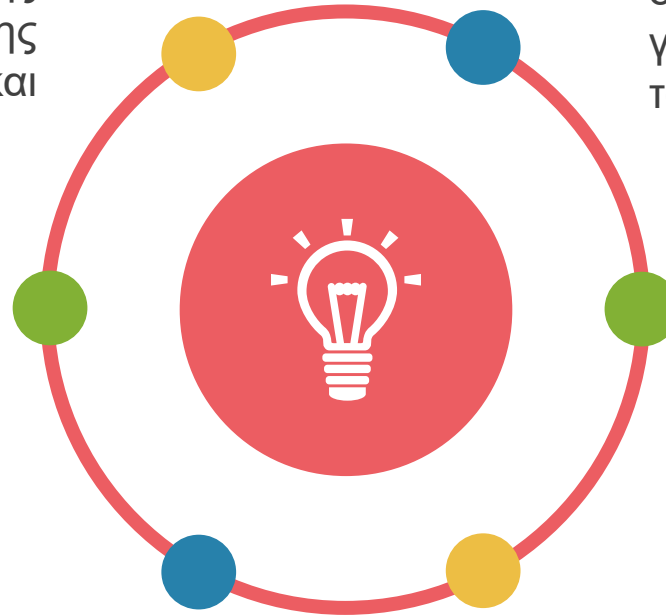
Αμφισβήτηση, σύγχυση, μη
κατανόηση ρόλου από
διευθυντές εκπαιδευτικούς,
δυσκολίες διεπιστημονικής
συνεργασίας
Παρεμπόδιση του έργου με
εκπαιδευτικούς και οικογένειες
Μη συνεργασία σχολείου σε
περιπτώσεις αναφορών ΚΑ- ΠΑ
Άρνηση συνεργασίας γονέων,
έλλειψη συναίνεσης για
υποστήριξη

Κοινωνικός Λειτουργός ως φορέας αλλαγής

Αλλαγή στάσεων των μελών της σχολικής κοινότητας μέσω της πληροφόρησης και της εκπαίδευσης για τα δικαιώματα των παιδιών και των αναπήρων .

Συνηγορία και εκπαίδευση στην αυτοσυνηγορία μαθητών/τριών – Ενίσχυση της φωνής των παιδιών

Συμβολή σε συμπεριληπτικές πρακτικές – Κοινωνικής και Εργασιακής Ένταξης

Δικτύωση οικογένειας με φορείς – σωματεία- τυπικά και άτυπα δίκτυα για τη διεκδίκηση των δικαιωμάτων τους

Συμμετοχή και συμπερίληψη οικογένειας στις λήψεις αποφάσεων (εκπαίδευση- φροντίδα – πολιτικές)

Εμπλοκή μέσω προτάσεων για την αλλαγή πολιτικών

Σας ευχαριστώ
πολύ

Γεωργία Μπουλμέτη
Σύμβουλος Εκπαίδευσης ΠΕ 30
Κοινωνικών Λειτουργιών

